

OKRASNE TRAVE

Naučijo nas opazovati naravo

OKRASNE TRAVE SO SKUPINA TRAJNIC, KI JIH ŠE PRED DVEMA DESETLETJEMA PO VRTOVIH SKORAJ NI BILO MOGOČE ZASLEDITI. ZDAJ JE SLIKA POPOLNOMA DRUGAČNA – BREZ OKRASNIH TRAV SI VRTA, TERASE, POSOD ALI JAVNIH POVRŠIN NE ZNAMO ZAMISLITI. UPORABA TEH NA VIDEZ PREPROSTIH, ZA NEPOZNAVALCA MORDA MED SEBOJ CELO ZELO PODOBNIH RASTLIN SE JE RAZMAHNILA TUDI ZARADI PREPROSTE OSKRBE IN SVOJEVRSTNE OBLIKE RASTI, KI ZASAJENIM POVRŠINAM ZAGOTOVI RAZGIBANOST.

S praktičnega vidika so trave preproste in trdožive trajnice ali enoletnice (v članku bomo obravnavali le tiste, ki spadajo med trajnice), ki celo brez redne oskrbe uspevajo na najrazličnejših rastiščih. Večina jih raste na sončnih legah, kjer prenesejo tudi zelo suha tla. Spomnimo se samo na travnike v naravi. Najdemo jih tudi v podrasti dreves in na obronkih gozdov. Takim bodo na vrtu ustrezale senčne ali polsenčne lege. Ko se vrastejo, bodo dolgo lepo uspevale na istem mestu, brez posebnega presajanja ali delitve. Velikokrat jih sadi-

mo na zahtevnejša mesta, kot so brežine, saj nekatere hitro razvijejo močan in gost preplet korenin.

Z estetskega vidika trave na vrt ali v park vnesejo mehko, razkošje in gibanje, učinke, ki jih težje dosežemo z drugimi rastlinami. Gojimo jih predvsem zaradi oblike rasti – to so šopi suličastih listov najrazličnejših velikosti, oblik in barv. Lepa so tudi klasasta socvetja, ki so nepogrešljiva tako v svežih kot suhih šopkih. Okrasne trave so privlačne večji del leta: od tedaj, ko spomladi iz suhega stržena začnejo odganjati sveži listi, pa vse dokler sneg ne poleže posušenih stebel s klasastimi socvetji. Posebno zanimive so jeseni. Takrat se jih večina pokaže v vsej svoji lepoti. Šopi suličastih listov so jeseni v polnem razrastu. Poglede privlačijo v vetrovnih dneh, ko jih veter upogiba in vrtniči v vseh smereh. V tem času nekatere še cvetijo, druge so že odcvetele, nekatere so spremenile barvo in se odele v izrazite jesenske odtenke. Večine zato ne režemo jeseni, temveč jih pustimo, da se posušijo. Njihove z ivjem okrašene silhuete nam bodo pozimi razveselile marsikatero jutro.

Poznamo več kot 80 različnih vrst trav, ki jih uporabljamo v okrasne namene, znotraj vrst pa obstaja veliko število sort. Najbolj pogosto sajene trave, kot so denimo šaši (*Carex*), kitajski trstikovec (*Miscanthus sinensis*) in japonska perjanka (*Pennisetum alopecuroides*), so bile že večkrat opisane, zato se bomo tokrat posvetili manj razširjenim, ki jih je vredno spoznati.

RUŠNATA MASNICA

Rušnata masnica (*Deschampsia cespitosa*) najlepše uspeva v malo vlažnih ali celo mokrih tleh. Tudi na cvetlični gredi na soncu ne bo težav, le zemlja ne sme biti preveč suha. Sadimo jo lahko tudi v težja vrtna tla. Razraste se do 40 cm v širino. Delimo jo zgodaj spomladi. Rušnato masnico sadimo v najrazličnejše kombinacije – na soncu je lepa v družbi ameriškega slamnika (*Echinacea purpurea*), dresni (*Persicaria amplexicaulis*), hermeline (*Sedum spectabile*). Na senčnih legah ji godi družba host (*Hosta*), rdečelistnih iskrivk (*Heuchera 'Palace Pur-*

OKRASNE TRAVE

1. HAKONOKLOA (HAKONECHLOA MACRA 'AUREOLA') JE ZANIMIVA TRAVA ZA POLSENČNE LEGE, KI SE ODLIKUJE PO RUMENO PISANIH LISTIH IN UPOGNJENI OBLIKI RASTI. JE POČASI RASTOČA IN POTREBUJE NEKAJ LET, DA SE LEPO VRASTE.

2. BEKICA (LUZULA NIVEA) JE VEDNOZELENA TRAVA ZA SENČNE IN POLSENČNE PREDELE VRTOV. ODLIKUJE SE PO SVETLO ZELENIH LISTIH, KI SO PORAŠČENI Z NEŽNIMI BELIMI LASKI TER SPOMLADI BELIMI CVETOV. NA FOTOGRAFIJI V DRUŽBI VALDŠTAJNIJE (WALDSTEINIA TERNATA).

3. BODALICA (STIPA TENUISSIMA) JE ENA NAJMEHKEŠIH TRAV. NJENI LASASTI SVETLO ZELENI LISTI SO IZJEMNO MEHKI. NA FOTOGRAFIJI V DRUŽBI RMANA IN AMERIŠKEGA SLAMNIKA.

4. RUŠNATA MASNICA (DESCHAMPSIA CEPITOSA) SE ODLIKUJE PO OZKIH, TEMNO ZELENIH LISTIH, KI ZRASTEJO V MOČAN ŠOP, IZ KATEREGA SE NA ZAČETKU POLETJA POKAŽEJO CVETNA STEBLA S SREBRNIMI SOCETVI. TA SE V SREDINI POLETJA RAZPREJO IN POSTANEJO SVETLO RJAVE BARVE TER DELUJEJO KOT TANČICA.

5. IMPERATA (IMPERATA CYLINDRICA 'RED BARON') SE ODLIKUJE PO ZANIMIVIH LISTIH, KI SO SPOMLADI, KO ZAČNE ODGANJATI, DO POLOVICE ZELEN, VRHOVI PA SO ŽIVO RDEČE BARVE. MED LETOM POSTAJAJO LISTI VEDNO BOLJ RDEČI, DO JESENI, KO SE V CELOTI OBARVAJO. LEPA JE TUDI V POSODI.

6. MODRA STOŽKA (MOLINIA CAERULEA 'MOORHEXE') NA GREDI V DRUŽBI KAVKAŠKE SPOMINČICE (BRUNNERA MACROPHYLLA) IN BELO CVETOČE JAPONSKE ANEMONE (ANEMONE 'HONORINE JOBERT').

7. JAPONSKA PERJANKA (PENNISETUM ALOPECUROIDES) POMLADI. IZ POSUŠENEGA ŠOPA NAJPOZNEJE MAJA ODŽENEJO MLADI, SVEŽI LISTI. VČASIH SE ZGODI, DA DEL ŠOPA NE OZELENI.

ple'), kavkaške spominčice (*Brunnera macrophylla*) in drugih trajnic.

IMPERATA

Imperata (*Imperata cylindrica* 'Red Baron') še nima slovenskega imena. Odlikuje se po zanimivih listih, ki so spomladi, ko začne odganjati, do polovice zeleni, vrhovi pa so živo rdeče barve. Med letom listi vedno bolj rdečijo. Jeseni imperata osuplja v svoji rdeči lepoti. Njena barva kar žari v jesenskih jutrih. V angleščini jo imenujejo tudi »Japanese Blood Grass«, po barvi listov in izvoru. Izvira namreč iz Japonske. Tam jo že stoletja sadijo v plitve posode poleg bonsajev. Razrašča se počasi s plitvimi rizomi, zato moramo paziti, da je ne posadimo pregloboko. Sprva napreduje počasneje. Zraste do 50 cm in le redko zacveti. V širino doseže do 40 cm. Ko jeseni nastopi mrz, se listi posušijo in propadejo, do pomladi, ko spet bujno odženejo. Najlepše uspeva v vlažni zemlji, lahko tudi mokri ali na robu ribnika, ter na polnem soncu. Primerna je za sajenje v posode, samostojno ali v družbi drugih trajnic.

BEKICA

Bekica (*Luzula nivea*) je vednozeleno travo, ki raste v podrasti gozdov. Odlikuje se po svetlo zelenih listih, ki so poraščeni z nežnimi belimi laski. Je počasi rastoča in dolgo živeča trava. Iz šopa listov, ki zraste do 40 cm, se aprila razvijejo cvetna stebela z drobnimi snežno belimi socvetji, ki so posebno lepa v svežih pomladanskih šopkih. Sadimo jo na senčne in polsenčne predele vrta. Raste v vseh tipih tal, prenese bolj suha tla

pod drevjem, kjer so korenine že močno razraščene. Na takih, zahtevnejših rastiščih jo sadimo v družbo krvomočnic (*Geranium*) in praproti, kot je germanska peruša (*Matteucia struthiopteris*), ki ravno tako prenese bolj suha tla. Sorodna vrsta je gozdna bekica (*Luzula sylvatica*), za katero so značilni nekoliko širši in bleščeči listi. Šop listov po videzu spominja na vrh sadeža ananasa. Pri tej vrsti so olistana tudi cvetna stebela, na koncu katerih se na začetku poletja začnejo odpirati kostonjevo rjavi cvetovi. Posebno zanimiva je sorta 'Aureomarginata', ki ima rumeno obrobljene liste.

MODRA STOŽKA

Modra stožka (*Molinia caerulea* 'Moerhexe') je okrasna trava, katere okrasna vrednost mi je bila kar nekaj let neznanka. Pred leti sem v neki strokovni reviji prebrala, da je to ena izmed lepših srednje visoko rastočih okrasnih trav, vendar me sama rastlina, posajena v lončku, ni prepričala, posebno ker se je v posodi razraščala precej slabše od drugih trav. Vendar je s trajnicami velikokrat tako – nekatere ostanejo neopažene, vse dokler ne vzbudijo pozornosti v pravi družbi. Modra stožka me je očarala v kombinaciji z rdečelistno iskrivko (*Heuchera* 'Rachel'), potem na gredi v družbi kavkaške spominčice (*Brunnera macrophylla*) in belo cvetoče japonske anemone (*Anemone* 'Honorine Jobert'). Izkazala se je za prekrasno travo, v vseh treh letnih časih. Tvori gost šop modrozelenih listov, ki odženejo že zgodaj spomladi. Mladi listi so rumenkasti. V višino zrastejo do 30 cm. Sredi poletja se iz šopa pokažejo cvetna stebela zanimive črne barve, na koncu katerih se razvijejo

OKRASNE TRAVE

ozka purpurno-zelena socvetja. Cvetna stebela in pozneje listi se jeseni obarvajo oranžnorumeno, kar daje stožki prav poseben čar. V celoti zraste do 60 cm v višino in do 30 cm v širino. Sadimo jo na sonce ali v polseno, prenese tudi bolj vlažna, celo mokra tla. Sprva se razrašča nekoliko počasneje, pozneje pa korenine tvorijo zelo gost preplet, zato jo lahko sadimo na brežine. Ustrezajo ji tudi kislja tla, zato je dobrodošla na gredi z rododendroni. Najlepše pride do veljave, če je posajena v večjih skupinah in skupaj s trajnicami z velikimi listi.

BODALICA

Bodalica (*Stipa tenuissima*) je ena izmed najmehkejših trav. Odlikuje se po lasastih listih, ki so izjemno mehki in svetlo zeleni. Na začetku poletja se iz šopov dvignejo tanka stebela s socvetji svetlo rjave barve. Če nas socvetja motijo, jih lahko odstranimo – ne režemo jih, temveč šop kar z roko od tal prečesemo. Na ta način odstranimo rjave in odmrle liste tudi spomladi.

Bodalica zraste do 40 cm v višino in do 30 cm v širino. Sadimo jo na izrazito sončna mesta, predvsem pa v suha, lahko celo peščena, vsekakor odcedna tla. Ne prenese zastajanja vode v njih, posebno zimske mo-

krote ne. Je tudi na meji prezimne trdnosti, tako da ni rečeno, da bo na pomlad oživela. Četudi ponavadi ne omenjam rastlin, ki niso prezimno trdne, je bodalica ena izmed tistih, ki jo zaradi njenega mehkega videza sadimo vsako leto znova, če pač pozimi propade. Velikokrat se tudi zgodi, da matična rastlina propade, a preživijo sejanci. Zaradi omenjene lastnosti je ne sadimo na večje površine. Nepogrešljiva je v posodah in koritih.

RAZLIČNA OSKRBA

Omenila sem le nekaj okrasnih trav. Med njimi ni prosa (*Panicum virgatum*), ki je zame še zmeraj ena najbolj elegantnih okrasnih trav in ki se odlikuje tako po velikih prosojnih socvetjih kot po lepi rasti in zanimivih jenskih barvah. Po svoji pokončni rasti in ozkih socvetjih se odlikuje tudi sršica (*Calamagrostis x acutiflora* 'Karl Foerster'), ki zacveti že poleti, šopi pa dajejo videz prosojnih stebrov. Ta trava je izjemno priljubljena v modernejših zasaditvah.

Okrasne trave lahko sadimo vso rastno dobo, če so sadike v lončkih. Če nimajo koreninske grude, je priporočljivo, da to naredimo spomladi, saj bomo, če bomo presajali jeseni, prikrajšani za njihova socvetja. Ven-

dar pazimo, da vrst, kot so kitajski trsikovec, japonska perjanka in proso, ne presajamo in delimo prezgodaj spomladi, saj s tem nekoliko zavremo njihovo rast. Počakamo, da odženejo, in se šele nato lotimo dela.

Jeseni trav ne režemo, saj nam pričarajo marsikatero prekrasno zimsko podobo. Da pa sneg šopov ne bi polomil, je priporočljivo, da jih jeseni povežemo z vrvjo ali kakšnim drugim naravnim materialom. Šele spomladi, tik preden začnejo odganjati, jih porežemo do tal. Vednozelenih trav, kot so šaš (*Carex*), pampaška trava (*Cortaderia selloana*), ne režemo, temveč le odlučimo oziroma odstranimo poškodovane dele. Tiste, ki so močno raščave, celo agresivne, kot sta na primer elimus (*Elymus*) in čužka ali pisanka (*Phalaris*), sadimo le v posode ali na površine, kjer je takšno razraščanje dobrodošlo.

Bolj ko svet okrasnih trav spoznavamo, bolj se nam razkrivajo njegove raznolikosti. Ob občudovanju posameznih vrst in sort se naučimo opazovati odtenke zelene in rjave, začnemo razpoznavati drobne detajle v obliki rasti in občudovati mehko ter gibanje. Naučimo se spoznavati naravo.

BESEDILO IN FOTOGRAFIJE
BERNARDA STRGAR

G. OGRINC

trgovsko podjetje z metali, d. o. o., Spodnja Senica 18, 1216 Medvode

Znanje 13, 1217 Medvode
 GSM 051 57 77 718
 Bank. št. 303 43 04, E-pošta: ogrenc@ogrenc.si
 Splet: <http://www.z.ogrenc.si/>

OGREJICA
 Kovanjske konstrukcije, kovane vrata in ograje,
 in stebre, balkone in stopnišča, okrogelizolirani
 vrtovi

OKRASNOST Garneža vas - Potleže 96, 1253 Senica
 št. 01 368 50 44, št. 01 361 82 05,
 GSM posredna 041 26 44 00, GSM direktna 051 577 775,
 Fax: 01 361 115 01, E-pošta: ogrenc@ogrenc.si,
 Splet: <http://www.z.ogrenc.si/>

V območju podjetja G. OGRINC je tudi proizvodnja in lokacija Znanje 13 v Medvodi, izdelujemo različne vrstne žerjavne in vrtnice, brskalnice in dvornične ograje, industrijske in domače vrste ter kovinske konstrukcije. Pod dejavnostjo izdelujemo in vse gobetno avtomatizacija vrtovi. V delovnih listih delovanje smo uspešni za velika edinstvenih izdelkov. Podjetje G. Ogrinc, d. o. o., je družba s omejeno odgovornostjo, z glavnim sedežem v Medvodi, trgovina na debelo s kovinskimi proizvodi, inštalacijskim materialom in naprave za ograjevanje. Splet: www.z.ogrenc.si

Največ dela je v glavni lokaciji na lokaciji Garneža vas - Potleže 96, kjer je trgovina in skladišče. Sma trgovsko podjetje, ki ponuja izdelke: ome ter breme metalurgije, stropnih inštalacij, okraj se meta, različno stena kovinskih elementov ter materialih pogonov, in stropnih zapeljivoma bud, montaža in servis. Redni delovni urni, večurno izmenično, največ je delajo in delajo, umagajo se imetnik rabi dobave izletnih artiklov.

Podjetje G. Ogrinc, d. o. o., je družba s omejeno odgovornostjo, z glavnim sedežem v Medvodi, trgovina na debelo s kovinskimi proizvodi, inštalacijskim materialom in naprave za ograjevanje. Splet: www.z.ogrenc.si

